

Οι λάκκοι, οίτινες 10 και 15 μ. ώπο τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν ἀρχαιοτήτων ἔκει ἐσκάρφησαν, εἶνε πάντες τόποι ἀφοδεύσεως τῶν περιοίκων. Ἐνῷ ἡ ἐπιτροπὴ ἐπειθεῖσει τὰ μέρη ταῦτα, ἀκουσίως ἐγένετο αἰτία διαταράξεως τῆς ἡσυχίας πολλῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ὑπὸ τὸ φέγγος τοῦ ἥλιου ἐν ἀνοικτῷ ὁρίζοντι, ἐξετέλουν μίαν τῶν φυσικῶν αὐτῶν ἀναγκῶν. Παρεστάρησε δὲ διὰ οὐχὶ μόνον ἀνδρες εἰς τοῦτο κατεγίνοντο, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες, — μαχρὰν διμως τῶν ἀνδρῶν, ἵνα μὴ παραβλασθῇ ἡ ἡμίκη καὶ ἡ αἰδῶς. Ἀπὸ τῆς ὥρας δὲ, καθ' ἣν εἰσῆλθεν ἐν τῷ ἀνατακφέντι χώρῳ, μέχρι τῆς ὥρας καθ' ἣν ἀνεγώρησεν, ἐμέτρησεν 20 εἰσερχομένους καὶ ἐξερχομένους, καὶ δὲν προεγώρησεν εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν, ἀποκαρμοῦσα.

Λαβοῦσα δὲ ὑπὸ δψει ἡ ἐπιτροπὴ τὸ ἀκατάλληλον τῆς ὥρας διὰ τοιαύτας ἐργασίας, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐπισκεπτῶν οὓς εἶδε, κατώρθωσεν, ἀλλὰ τότε μόνον, νὰ ἐξηγήσῃ πόθεν τὸ μέγα ποσὸν τῶν περιττωματικῶν ὑλῶν αἴτινες εἰς πολλὰ μέρη καθαυτὸ κατακλύζουσι τοὺς λάκκους τοὺς σκηφέντας πρὸς ἀλλον σκοπόν. Διότι ἀλλαχοῦ μὲν, ὡς κατὰ τοὺς ἐγγύτερον τοῦ φυλακείου λάκκους, τὰ ἀποκρίματα εἶναι πράγματι σπανιώτερα ἀλλαχοῦ διμως ὑψοῦνται ἐν εἰδει λορίσκων, ἀλλαχοῦ δὲ τέλος, ὅπως παρὰ τὰ ἀπομενάρια ταπεινῆς στοᾶς πρὸς τὸ ΝΑ μέρος κειμένης, καθαυτὸ λίμνας σχηματίζουσιν.

Οἱ νὰ μὴ ἤρκουν δὲ οἱ λάκκοι οὗτοι, οἱ φιλάνθρωποι περίοικοι ἐκτείνουσι τὰς πρὸς βελτίωσιν τοῦ ἐδάφους ἐργασίας αὐτῶν καὶ πέραν ἔτι εἰς μαχρὰν ἀκτῖνα. Οὕτως ὥστε χωρὶς ὑπερβολὴν ἡ ἐπιτροπὴ δύναται νὰ εἴπῃ διὰ τὸ τριγωνικὸν διάστημα, τὸ ἔχον μίαν μὲν πλευρὰν ἀπὸ τῶν τελευταίων πρὸς τὸν σιδηρόδρομον οἰκιῶν μέχρι τοῦ φυλακείου τοῦ φύλακος τῶν ἀρχαιοτήτων, δευτέραν δὲ ἀπὸ τούτου μέχρι τοῦ πυργίσκου τοῦ διευθυντοῦ τοῦ σιδηροδρόμου, καὶ

τρίτην ἀπὸ τούτου μέχρι τοῦ σταθμοῦ, — εἰναι ἀπόπατος εἰς ἀνοικτὸν ἀέρα.

Προσθέσατε εἰς ταῦτα ὅτι τὰ πέριξ οἰκόπεδα συνηθέστατα δέχονται τὰ ἐκ τῶν κάρρων τῆς καθαριότατος σκύβαλα, ὅτι ἐντὸς τῶν λάκκων, τῶν σκηφέντων πρὸς ἀρχαιολογικοὺς σκοποὺς, πανταχοῦ λιμάδζουσιν ὕδατα καὶ καθιστῶσι μεγάλας ἐκτάσεις πράσινα καὶ δυσώδη τέλματα· προσθέσατε ἔτι διὰ τὸ παρὰ τὴν μάνδραν τὴν χωρίζουσαν τὴν πεδιάδα ἀπὸ τῆς δόδου Πειραιῶς, ἡ ἐπιτροπὴ ἀπόντησε νεαρὰ ἦχη καύσεως ἐνδυμάτων, — βεβαίως εὐλογιῶντός τινος, — καὶ ἔχετε ἀσθενεστάτην εἰκόνα ἐν ἡ διατελεῖ ὃ περὶ τὴν πόλιν οὗτος χώρος.

ΣΤ.

Ἄλλ' ἡ κατὰ τὰ μέρη ταῦτα, διὰ μέχρι τοῦδε περιέγραψεν ἡ ἐπιτροπὴ, ἐπικρατοῦσα ἀκαθαρίσια, δύναται νὰ λογισθῇ ὡς ἀστειότης, ὡς παίγνιον, πρὸ ἐκείνου τὸ ὄποιον πρόκειται ἡ ἡ δύναται νὰ ἀκούστηται.

Τούρχει σχολή τις ποιητῶν καὶ καλλιτεχνῶν ἐν γένει, ἐσχάτως ἀναπτυχθεῖσα καὶ ἀρκετὰ μεγάλως διαχυθεῖσα ἀνά τὸν κόσμον, ἡ σχολὴ τῶν πραγματικῶν, τῶν réalistes. Ἡ σχολὴ αὕτη, ἀντιδρῶσα πρὸς τὴν τῶν ἰδεολόγων καὶ τὴν κλασικὴν, ἀλλὰ κυρίως πρὸς τὴν πρώτην, ἐνόμισεν διὰ εἰς τὰ ἔργα αὐτῆς οὐχὶ τὸ ὑπέρ φύσιν ἔποεπε νὰ ζωγραφήσῃ, ἀλλὰ τὴν φύσιν αὐτὴν ἔπρεπε νὰ μιμηθῇ, καὶ ταύτης, καλῆς ἡ κακῆς, πλουσίας ἡ πτωχῆς, εὐπρεπούς ἡ ἀπρεπούς, σφριγώσης ἡ ἀπονενχρωμένης, εὐειδούς ἡ δυσειδούς, τὴν ἀπεικόνισιν νὰ ἐπιδιώξῃ.

Αν τῆς τῶν πραγματικῶν ταύτης σχολῆς ποιητής τις φαντασθῇ ποτε νὰ απομιμηθῇ τὸν Δάντην, καὶ εἰς τὴν ἔξικοντιν τῶν ἐν τῷ "Αδη" μαρτυρίων, δυσκολεύεται νὰ

ΟΙ ΕΜΠΟΡΟΙ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Συνέχεια τῆς ἀριθ. 400)

Εἰς μάτην ἡθέλομεν ἀποπειραθῆναί την ἐρμηνεύσωμεν τὰ αἴτια, διὸ δὲ δομοροφίαν ἀποκεκλήθη ἐξ ἀρχῆς εἰς τὸν Σανούτον.³ Ήτο οιλοχρήματος; Ήτο φιλόδοξος; οὐδέτερον. Ήτο φιλόκαινος; Ήτο ρωμαντικὸς ἀφρικανός; Ηγάπα τὸν περιπτειώδη καὶ τυχοδιωκτικὸν βίον; Ισως. Ο Σανούτος ἀνέζητε πρὸ πολλοῦ τοιοῦτον τὸ πλάσμα. Εἶχεν ἀνάγκην ἀνθρώπου τινὸς ἔχοντος τὴν ἀφοσίωσιν ἄμα καὶ τὴν ἀναίδειαν τοῦ σκύλου. Ἐπεθύμει νὰ εἴναι ὡς αὐτὸς, βέροντς κάρις ἐτρέπονται τοῦ περιπτειώδη καὶ τυχοδιωκτικού συνοικέστιον, καλῶς ἡρμοσμένον. Αλλὰ τὰ καλῶς ἡρμοσμένα συνοικέστια εἴναι ἐνίστε καὶ τὰ ἐγγύτερα πρὸς τὸ διαζύγιον. Εἴναι ἀληθές διὰ τὸ Μαύρος δὲν εἶχεν ὠφεληθῆ ἐκ τοῦ συναλλάγματος τούτου,

τρίτην ἀπὸ τούτου μέχρι τοῦ σταθμοῦ, — εἰναι ἀπόπατος εἰς ἀνοικτὸν ἀέρα.

Προσθέσατε εἰς ταῦτα ὅτι τὰ πέριξ οἰκόπεδα συνηθέστατα δέχονται τὰ ἐκ τῶν κάρρων τῆς καθαριότατος σκύβαλα, ὅτι ἐντὸς τῶν λάκκων, τῶν σκηφέντων πρὸς ἀρχαιολογικοὺς σκοποὺς, πανταχοῦ λιμάδζουσιν ὕδατα καὶ καθιστῶσι μεγάλας ἐκτάσεις πράσινα καὶ δυσώδη τέλματα· προσθέσατε ἔτι διὰ τὸ παρὰ τὴν μάνδραν τὴν χωρίζουσαν τὴν πεδιάδα ἀπὸ τῆς δόδου Πειραιῶς, ἡ ἐπιτροπὴ ἀπόντησε νεαρὰ ἔχη καύσεως ἐνδυμάτων, — βεβαίως εὐλογιῶντός τινος, — καὶ ἔχετε ἀσθενεστάτην εἰκόνα ἐν ἡ διατελεῖ ὃ περὶ τὴν πόλιν οὗτος χώρος.

Αλλὰ δυστυχῶς εἶχε πρὸ πολλοῦ ἀνακαλύψει παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ ὅλου εἰδούς ἀμοιβήν, τὴν ἀχαριστίαν. Καὶ

τούτην ἀπὸ τούτου μέχρι τοῦ σταθμοῦ, — εἰναι ἀπόπατος εἰς ἀνοικτὸν ἀέρα.

εῦρη νέας Στύγας και νέας Ἀχερούσιας και νέα βασανιστήρια, ὅπως ἐν τούτοις τιμωρήσῃ τοὺς δημοτικοὺς ἀρχοντας και τὰς προϊσταμένας ὑγειονομικὰς ἀρχὰς κράτους τινάς,— ἡ ἐπιτροπὴ θὰ συνεδούλευεν αὐτῷ νὰ ἔλθῃ πρὸς μικρὸν ἐν τῷ Β' δημοτικῷ Νεκροταφείῳ, κειμένῳ εἰς τὰ πρόθυρα τῆς πόλεως, ἐντὸς τῆς πόλεως, ἀν θέλετε, και ἐκεῖ, χωρὶς νὰ προσέξῃ τοὺς ἐν αὐτῷ κεκοιμημένοις, νὰ χωρίσῃ πρὸς τὸν διυτικὸν περιβάλλοντα τοῖχον και νὰ ὑπερποδήσῃ αὐτὸν. Τούτο ἄμα πράξῃ, θὰ ἐπιτύχῃ τοῦ παθουμένου· διότι θὰ εὑρέθῃ πρὸς εἰκόνος, ἐν μέσῳ ἀρωμάτων, ἀτινα μόνον εἰς παρουσίαν ἀπομίμησιν δαντείου κολάσεως θὰ εὑρουν τὴν ἔσυ-τῶν θέσιν.

Εἶναι γνωστὸν πόσον δυσκόλως στεροῦνται οἱ ἔχοντες οἰκίας ἐν Ἀθήναις τῶν ἐν βόθροις κρυπτομένων ἀπομειγαρίον τῆς τροφῆς, και πόσον πεισμόνως ἐπιμένουσι νὰ φυλάττων αὐτὰ ἐν τοῖς λάκκοις τοῖς ἐσκαμμένοις ὅτε μὲν ὑπὸ τὰς οἰκίας, ἀλλοτε δὲ ὑπὸ τὰς αὐλὰς, πάντοτε ὅμως παρὰ τὰ φρέατα· και γνωστὸν ὄμοιως εἶναι πόσον δυσκόλως πειθοῦνται οἱ κύριοι οὗτοι μετὰ εἰκοσάδας ἑτῶν νὰ κενώσωσι και καθαρίσωσι τοὺς λάκκους τούτους. Μεθ' ὅλην λοιπὸν τὴν ἐκ τῆς δυστροπίας τῶν οἰκοδεσποτῶν δυσκολίαν, θὴν εὔρισκεσιν οἱ γυναῖκες τοῦτοι ἐργάται ἐν Ἀθήναις, — ὁ ἐπισκεπτόμενος τὸν ὅπισθεν, τοῦ Νεκροταφείου χῶρον θὰ ὄμοιογήσῃ ὅτι, οἱ σκότιοι οὗτοι ἀνδρες ἐκτελοῦσι τὸ ἔαυτῶν καθῆκον, ὅπως ὀλίγιοι τῶν λοιπῶν ἐγγατῶν. Διότι ἐν τῷ χώρῳ, οὗτινος πρὸς μικρὸν ἐμνήσθη ἡ ἐπιτροπὴ, τοσαύτην ἐκ τῆς ἀνωτέρω ὕλης ἔχουσι συντάξει και συσσωρεύσει, ὅσην οὐδὲ ὁ Ἡρακλῆς αὐτὸς θὰ ἥδυνατο νὰ καθαρίσῃ, οὐ μόνον τὸν Ἰλιστὸν, ἀλλὰ και τὸν Κηφισόν και τὸν Ἡριδανὸν και εἰ τινα ἀλλον ποταμὸν ἐν αὐτῷ ἀπολύων.

Ἄν πέρισσιν ἡ προπέρυσιν ἀλλοι ἄγροι παρακείμενοι ήσαν οἱ καρκούμενοι τοῦ ἔξαιρετικοῦ τούτου διὰ τὴν γεωρ-

ούχι μόνον ἀπλῶς, τὴν ἀχαριστίαν, ὡς καρπὸν κρεμάμενον ἐπὶ θάλλοντος δένδρου, φαινόμενον ὄριμον και διαλυόμενον ὡς κόνιν, ἄμα τῇ ἐπαφῇ τοῦ δακτύλου. Ἀλλὰ τὴν ἀχαριστίαν ἐκφραστικὴν, πάνοπλον, πανηγυρικὴν και συνοδεομένην πομπωδῶς ὑπὸ τῶν προπηλακισμῶν και τῶν ὕδρεων. Ἄ, τότε ἡ κακία εἶχεν ἀρχίσει νὰ φύγηται, ὡς μύκης, ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ Μιρχάν. Ἡ ὑγρότης τῆς ἐκχυθείσης χρλῆς παρήγαγε τούτον τὸν μύκητα. Δὲν ἦτο ὄριμον τὸ φυτὸν τούτο. Δὲν εἶχε σχηματίσεις ἀκόμη σχέδιον ἐκδικήσεως. Ἀλλ' ἐνέβλεπεν ἐν αὐτῷ και ἐδικαίου ἔκυτόν διὰ τὴν μνησικάιαν του. Δὲν ἔχρησε τῆς παρὰ τῶν ἀλλοτρίων συνειδήσεων δικαιώσεως. Οὐδεμίαν ὑπὲρ ἔαυτοῦ συνηγορίαν ἐπεκαλεῖτο. Διότι περιεφρόνει πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα ἐκ βαθέως ἐνστίκτου.

Οσον διὰ τὸν Σανοῦτον, οὗτος ἦτο πολλῷ δυστυχέστερος τοῦ Μαύρου. Ἐκεῖνος μὲν εἶχε παραμυθίαν ἐντὸς του, εὑρίσκεν ἀρμονίαν ἐν ἔαυτῷ, εἴχεν ἔαυτὸν σύμμαχον. Ἀλλ' οὗτος; Οὔτε τὸν Μαύρον, οὔτε τὸν Σανοῦτον πλέον. Ο Μαύρος δὲν ἥδυνατο νὰ ἔχῃ τύφεις συνειδήσεως. Πάντα δσα ἐπραξεν ὡς ὅργανον τυφλὸν, ἀμοιρὸν αὐτοδουλίας. Ἐθυσίασε τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Σανοῦτου· ὑπέταξε τὴν θέλησιν του εἰς τὴν ἐκείνου. Ἐπραξε ταῦτα, ὡς δὲν ὑποτασσόμενος εἰς τὸ ὑπερφυσικὸν, διότι δὲν ἔννοει και ἀδυνατεῖ νὰ ἔρευνησῃ. Ἐν ἐλλείψει ὑπερφυσικοῦ, δ Μαύρος ὑπετάχθη εἰς τὸν Σανοῦτον, οὐχι διότι δὲν τὸν ἔννοει, ἀλλὰ δὲν ἥθελε

γίαν λιπάσματος, μόνον ὁ ἐπιστάτης τοῦ Νεκροταφείου, ὁ ιερεὺς και περίουκοί τινες δύνανται νὰ μαρτυρήσωσι, δεικνύοντες τὸν τόπον ubi Troia fuit· ἀληθῶς δόμως σύμερον οὐδὲν ἄλλο ἐκεῖ φαίνεται ἀν μη χλωρίζοντες χρυσοί. Ὅτι δόμως ἐφέτος δύο ἄγροι, ο μὲν ἴδιωτικός, ὁ δὲ τοῦ Δάμου Ἀθηναίων, εἶνε οι εύτυχεις προνομιούχοι ἐν οἷς ἐρρίφθησαν πάντα των ἀποπέτων τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν τὰ περιεχόμενα, τούτο ὁ θέλων δύναται ιδίαις αἰσθήσει νὰ ἀντιληφθῇ ἐρχόμενος ἐν ᾖ χώρῳ και ἡ ἐπιτροπή.

Ο ἴδιωτικός ἄγρος εἶναι κατακελυσμένος ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρου ἐκ τῶν ἀντικειμένων τούτων τῆς ἐλληνικῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας, σχηματιζόντων λίμνην ἐν μέσῳ τῆς ἐποίας ὑψούνται νησύδρια ἐν εἰδει σωρῷ ἀμέτρητα. Και ὡσαν ὁ ἄγρος οὗτος μόνον ἐκ πετρῶν ἀπετελεῖτο, και τὰ ἀνωτέρω λιπάσματα μὴ ἥρκουν νὰ βελτιώσωσι αὐτὸν,— και ἄλλο εἰδος λιπάσματος, ζωϊκωτέρας ἐπιτῆλης προστεθήη. Τὸ σκήνωμα πτωχοῦ τινος ὄνου, δστις βισσυνισθεὶς καθ' δλον τὸν μακρὸν ἡ βραχὺν βίον, ἀναπαύει ἥδη τὰ κεκρυκότα αὐτοῦ μέλη και καταχύνεται, ἵνα και μετὰ θάνατον φανή χρήσιμος τῷ ἀχαρίστῳ αὐτοῦ κυρίῳ, δστις και θανόντα βασανίζει ρίψας ἐντὸς λίμνης κοπράνου.

Παρὰ τὸν ἴδιωτικὸν τούτον ἀγρὸν κεῖται ὁ τοῦ Δάμου Ἀθηναίων. Ο ἄγρος οὗτος, παρουσιάζων εἰς μέρη πολλὰ λιμναῖς μικροτέρας και σωροὺς περιττωμάτων, κατὰ τοῦτο διαφέρει τοῦ προπεριγραφέντος, δτι ἐν τῷ μέσῳ φέρει ἐσκαμμένους και ἀνοικούς δύο τετραπλευρικοὺς λάκκους, τὸν μὲν μήκους μὲν 14 μ., πλάτους 10 και βάθους 1,50, τὸν δὲ ὀλίγον μικρότερον. Τῶν λάκκων τούτων ὁ εἰς δ μεγαλείτερος εἶναι ἥδη πλήρης κοπράνων μέχρι τῶν χειλέων, ἀναδίδωι ἀποφορὰν, περὶ ης μόνον δ δσφρανθεὶς δύναται νὰ μαρτυρήσῃ, δ δ' ἐτερος ἐποιμάζεται ὅπως πληρωθῇ.

Κατὰ τὰ σύνορα τῶν ὑγρῶν τούτων διέρχεται ὁδος ἄγρο-

νὰ τὸν ἔρευνησῃ. Ἡ ἐκπληκτικὴ και ὑψηλὴ σχεδὸν μανία τοῦ ἀνδρὸς τούτου τῷ εἶχεν ἐμπούησε ἐξ ἀρχῆς βαθεῖαν ἐντύπωσιν. Ο Μαύρος ἦτο ἔνθερμος φύσις, περιεφρόνει τὸ καλὸν και ἐπιοεῖτο πρὸ τοῦ κακοῦ. Εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ δ Σανοῦτος εἶχε λάθει κολοσσαίς διαστάσεις, ἦτο φασματώδες δραμα, δμοιον μ' ἐκεῖνα, ἀτινα ἐνεφανίζοντο εἰς τοὺς παιδικοὺς δθαλαμούς του, δτι η μήτηρ του τὸν ἀνέτρεψε μὲ μύθους περὶ μελανῶν γυγάντων, ζητούντων νὰ ρίψωσιν ἀπὸ τοῦ θρόνου του τὸν Μωάμεθ. Ὅτε δ Σανοῦτος τὸν ἔβεβαιόνειν, δτι δὲν πιστεῖται εἰς θεόν, δ Μαύρος ἐνόμισεν δτι ἀνεκάλυψε τὸ ἄγνωστον, δτι ἔλυσε τὸ μυστήριον τοῦ ἴδεωδους. Διότι ἀπὸ πολλοῦ ἐπόθει διακαῶς νὰ εῦρῃ δν τι ἀνθρώπινον ἡ ἄλλαχο, δπερ νὰ μη πρεσβεύῃ τὰ κοινῶς παραδεδεγμένα, ἀλλὰ νὰ ἀναπληροῖ αὐτὰ διὲ ίδιων σκέψεων. Ἀλλ' ἥδη τὸ ἄγνωστον τοῦτο ἔγνωσθη, τὸ ἴδεωδες τοῦτο ἥρευνηθη, ἔξηπτμισθη και διεκεδάσθη, δν πάν ίδεωδες. Και τότε δ Μαύρος κατέστη δύσπιστος, ἀδιάλλακτος και πειραματιστής. Ὁμοιολόγησε δὲ καθ' ἔαυτὸν, δτι μετὰ τοσούτων ἐτῶν σπουδὰς ἦτο και μέχρι τοῦδε τόσον ἀμαθής, δσον και δτε ἔξηπλης τὸ πρώτον ἐκ τῆς ἐρήμου και ἀνέβη ἐπὶ τῆς καμπήλου, ητις τὸν ἔφερε μακρὰν τῆς πατρίδος του. ἔξωμος πάν δόγμα, ἀπεσκοράκισε πᾶσαν πρόληψιν και ἀνεγνώρισε τὴν ἀνάγκην του νὰ ἀρχίσῃ πάλιν ἐξ ἀρχῆς.

Ἐν τούτοις δ ἀνθρωποις, δστις εἶχε φέρει τὴν ἐπιστολὴν,

τική φέρουσα εἰς τὰ παρακείμενα τῶν δημοσιῶν κτήματα, εἶναι δὲ μάλα διαβατικὴ ὁδός. Αὕτη ἀπὸ τοῦ μέρους τῶν ἀγρῶν τούτων περιορίζεται διὰ χάνδακος ὃσον ἡμίσεως μέτρου πλάτους καὶ ὅμοιου περίπου βάθους. Οὗτος ἀλλοτε μὲν ἐχρησίμευε βεβαίως πρὸς παροχέτευσιν τῶν πολλῶν τῆς βροχῆς ὑδάτων νῦν ὅμως, πληρωθεὶς ἐκ τῶν ὑγροτέρων μερῶν τοῦ ἴδιοτρόπου λιπαρότατος, κεῖται ἄχρηστος· διότι ὁ ἥλιος ἔξηραν τὰ ὑγρά ταῦτα μέρη κατὰ μικρὸν, καὶ παρεκάλυσε τὴν περαιτέρω αὐτῶν ῥόην, καταστέψας σύτῳ τῷ ἔργον τῶν ἀνθρώπων. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἀπέναντι ὄριος τῆς ὁδοῦ, κατὰ τὸ μέρος ἀκριδῶς ἐκεῖνο, ἔνθα αἱ ἀκαθαρσίαι εἶναι ἀφθονώταται, ὑπάρχει φρέαρ ἔντονος βαθύτατον, οὐ τὸ στόμιον κεῖται ἐπὶ τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς γῆς.

Ἡ ἔξετασις τοῦ μέρους τούτου ἐνεθύμησε τῇ περιπλανωμένῃ ἐπιτροπῇ τὰ ταξίδια τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τὴν διὰ τῆς Σκύλλης καὶ Χαρύδεως διάβασιν. Καὶ ἐφραγτάσθη αὐτῇ ὅτι οἱ τὴν νύκτα ἐκεῖθεν ἐκ τῶν κτημάτων αὐτῶν τολμῶντες νὰ ἐπανακάμψωσι, κινδυνεύουσι διπλοῦν κίνδυνον· ἢ τούτεστιν νὰ πέσωσιν εἰς τὴν δίνην τῆς Χαρύδεως, ἢ νὰ περιπλακῶσιν εἰς τοὺς πλοκάμους τῆς Σκύλλης. Καὶ πρέγματι, ὅσα ἡ φαντασία παρέστησε τῇ ἐπιτροπῇ ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν προκειμένων, ἔθεβαίωσαν πολλοὶ τῶν παρακολουθούντων παροίκων, διηγηθεντες ὅτι ἀνθρώποι ἐπεσαν ἐν τῷ φρέατι. Τὴν ἀλήθειαν τούτων οὔτε ἔξετάζει ἡ ἐπιτροπή.

Παρατηρεὶ δὲ μόνον ὅτι, ἔξι ὅσων ἦκουσε παρά τε τοῦ ἐπιστάτου τοῦ νεκροταφείου, παρά τε τοῦ ἱερέως καὶ παρά περιοίκων τινῶν, αἱ ἐκεῖ λίμναι τῶν δυσωδιῶν μεγεθύνονται ἐν γνώσει τῆς ἀστυνομίας. Πολλάκις παρ' αὐτῶν παρεκλήθη ἡ ἀστυνομία, καὶ ἐπὶ τοῦ νῦν ἔτι διευθυντοῦ, νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς ἄρσεως τοῦ δεινοῦ, ὅπερ ἀναγκάζει πάντας μὲν τοὺς κατοίκους νὰ φεύγωσι μακράν ἀμα τῆς νυκτὸς ἐπελθούσης, τοὺς δὲ φύλακας τοῦ νεκροταφείου νὰ ἀφήνωσιν αὐτό

ἔρημον· ἀλλ' ἡ ἀρχὴ πάντοτε ἐκώφευσεν, ἐπειποῦσα βεβαίως: βοᾶτε, τοῦτο γάρ ὑμῖν ἔδιον. Καὶ τοῦτο, πιθανώτατα, διότι ἡ ταχυδρομικὴ ὑπηρεσία δὲν εἴχεν ἔτι κατορθώσῃ νὰ μεταφέρῃ μέχρις αὐτῆς, τὸ κατὰ τὸ 1854 τυπωθὲν βιβλίον, οὐ ἐπιγραφὴ «Συλλογὴ ἀστυνομικῶν διατάξεων».

Μετὰ τὴν μικρὰν καὶ ἀσθενεστάτην περιγραφὴν τῆς λίμνης ταύτης τῶν ἀνθρωπίνων περιπτωμάτων, ἡ ἐπιτροπὴ ἔρωτῷ ἥδη τὴν ἑταιρίαν, ἀλλὰ μετ' αὐτῆς καὶ πάντα κάτοικον τῶν Ἀθηνῶν: Πώς εἶναι δυνατὸν εἰς ἀπόστασιν 300—500 μ. ἀπὸ τῆς κυρίως πόλεως, παρὰ δλόκηρον συνοικίαν, ἐν ἡ κατοικούσιν ἀνθρωποῖς, οὓχι λεπτοῖ, ἀλλὰ ἐργατικοῖ, ἐργατικώτατοι, ἐν χώρῳ κειμένῳ μέσῳ διαφόρων κτημάτων καλλιεργουμένων ὑπὸ ἐνοικούντων ἀνθρώπων, παρὰ τὰ ὅρια ὅδων μάλα συχναζομένων ὑπὸ ἀνθρώπων καὶ διπούθεν ὑπὸ νεκροταφείου συνηθέστατα ὑπὸ ἀνθρώπων ἐτικεπτομένου,— πῶς εἶναι δυνατὸν ἡ Ἀρχὴ νὰ ἐπιτρέπῃ παρομίας — ἔστω ὀσχημάτις: πῶς δὲ ἡ Ἀστυνομία, ἢ ἡ τὰ τῆς ὑγείας τῆς πόλεως διαπεπιστευμένη ὑγειονομικὴ ἔξουσία, ἐν γνώσει οὖσαι, κατὰ τὰς ἐκθέσεις τῶν περιοίκων, δὲν παρεκάλυσαν αὐτάς; Παρακαλεῖ δὲ ἐκ τῶν προτέρων νὰ μὴ ἐπιμείνῃ ὁ θελήτων νὰ ἀποκριθῇ, λέγων δὲ, τὰ κόπρανα καὶ τὰ θηνητικά ζῶα, ἐρρίφθησαν ἐκεῖ πρὸς λίπανσιν τῶν ἄγρων, — ἀπόκρισιν ἀλλως, ἡτις εἶναι καθ' ἕαυτὴν φοβερά· διότι ἡ ἐπιτροπὴ ἐνρίσκει τὴν ποσότητα τῶν ἐκεῖ συλλεγεισῶν ἀκαθαρσιῶν τόσω μεγάλην, τὸν δὲ τρόπον τῆς συλλογῆς τόσον ἔκτακτον πρὸς λίπανσιν, — ἀφοῦ φυλάττονται ἐν λάκκοις μεγάλοις, — ὡς τοις οὐδὲ πρὸς στιγμὴν θὰ ἡδύνατο νὰ παραδεχθῇ, — ἀν καὶ ὀμολογῇ δὲτι ἐλέγχεστα εἶναι δεινὴ περὶ τὰ γεωργικά, — δὲτι ἡ ἀφθονία ἐκείνη τῶν ἀνθρωπίνων περιπτωμάτων ἐχύθη ἐκεῖ πρὸς βελτίωσιν τῆς νεότητος τοῦ χώματος τῶν ἄγρων.

(Ἐπεται συνέχεια)

κατέβη εἰς τὸν θάλαμον καὶ τὴν ἐνεγέρισεν εἰς τὸν Σανούτον. Οὗτος δὲ τὴν ἦκουε καὶ ἀνέγνω:

«Φίλτατέ μοι κόμη,

Σᾶς γράφω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἐπὶ τοῦ πλοίου μου. Πλέω ἀντικρὺ τῆς παραλίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, δίλιγα μίλια μακράν τῆς Πάτμου, ὅθεν ἀνεχώρησα σήμερον.

Εἶχον ἀπέλθει εἰς Πάτμον, ἵνα ἀνακαλύψω τι περὶ τοῦ γνωστοῦ προσώπου. Εἶχον μάθει δὲτι εὑρίσκετο ἐν Πάτμῳ.

Ἐπεισκέφθη τὸ μοναστήριον τοῦ Ἀγίου Ιωάννου, περίφημον καὶ ἀρχαιότατον ἴδρυμα. Ἐντούτοις οἱ μοναχοὶ οὗτοι κακυῶνται δὲτι εἶναι αὐτόνομοι, ὅπερ ἀδίκον. Θὰ τοῖς ἐπιτρέψητε, φίλτατέ μοι κόμη, νὰ ἀπολαύσωσιν ἐπὶ μακρὸν ἔτι τῆς αὐτονομίας; των, ἀφοῦ ἔχετε ἐκστρατεύσει μὲν τοσοῦτον ἰσχυρὸν στόλον, ὡς ἦκουσα; Συγχωρήσατέ μοι τὴν παρέκθασιν ταύτην, καὶ κατωτέρω θέλω ἐπανέλθει εἰς τὸ πρόσωπον περὶ οὓς πρόκειται. Εἶναι δικαιοισύνη νὰ ἀρχωσιν οἱ μοναχοὶ πολιτικῶς μιᾶς νήσου ἐν τῇ Ἀνατολῇ; Εἰς τί χρησιμεύουσιν οἱ στρατοὶ καὶ οἱ στόλοι τῆς Βενετίας, δὲτα παράλια καὶ αἱ νῆσοι τῆς Μεσογείου ἔχουσιν ἀλλη ἀλλον δεσπότην; Πῶς δύναμεθα νὰ θαλασσοκρατῶμεν, δὲτα ἀρχωμεν τῶν νήσων καὶ παραλίων; Ομιλήσατε περὶ τούτου μὲ τὸν ἀγαθὸν Πέτρον Ζιάννην; Τί σᾶς εἴπεν; Εἴμαι περιεργος νὰ μάθω τοῦτο. Πρὸς τί λοιπὸν ἔξεστρατεύσατε καὶ τὴν φράν ταύτην, δὲτα θὰ ἀναγνωρίσητε προνόμια ἐδῶ καὶ ἐ-

κεῖ; Καὶ μάλιστα προνόμια εἰς τοὺς καλογήρους τῆς Γραικικῆς ἐκκλησίας. Μεταφέρατε ἐκ τῶν νήσων τοῦ Ἀδρεία ἐκατοντάδας τινὰς Βενεδίκτινά καὶ σπείρατε τους εἰς τὰς νήσους τοῦ Αίγαιου. Τοῦτο θὰ ἡτο καλόν. Εἰ δὲ ἀλλως ἐπιβάλετε εἰς τοὺς βαθυπόνγωνας τούτους τράγους τῆς Ἀνατολῆς νὰ μηνημονεύωσι τὸν Πάπαν ἐν ταῖς τελεταῖς αὐτῶν. «Αν ὅμως δὲν συναινῶσι, καταλύσατε τὴν ἀλλόκοτον ταύτην δημοκρατίαν τῶν ῥάσων τὴν φυτρώσασαν παραδόξως εἰς τὰ κράσπεδα τοῦ Αίγαιου πελάγους. Δὲν μᾶς ἀρκοῦσι τοσαῦτα ἀτοπα καὶ παράδοξα, δσα μένουσιν εἰσκεί ἀνερμήνευτα παρ' ήμιν; Μᾶς ἔλειπε προσέτι καὶ ἡ ἀλλόκοτος αὐτὴ δημοκρατία τῶν καλογήρων!» Άλλ' ἀρκούντως ἔξετάθη περὶ τούτου.

Ἐπανερχομένη δὲ εἰς τὸ προκείμενον, σᾶς πληροφορῶ δὲτι δὲν εῦρον τὴν ζητουμένην, ὅπως κατ' ἀρχὰς ἤλπισα. «Άλλ' ἀντ' αὐτῆς ἐγνώρισα μοναχὸν τινα, δστις τὴν εἴχε γνωρίσει. Μ' ἐπληροφόρησε δὲ οὗτος δὲτι πρὸ δύο ἔτῶν ἡτο τῷ σητεὶ ἐν Πάτμῳ αὐτη καὶ εἴχεν ἐνδυθῆ τὸ σχῆμα τῆς μοναχῆς.» Άλλ' αἰφνίδιως πρωταν τινὰ ἐφόρεσε πάλιν τὰ κοσμικὰ ἐνδύματα καὶ ἀνεχώρησεν ἐκ Πάτμου. «Ως ἔμαθε, μοὶ εἴπεν ὁ μοναχὸς, ἀπῆλθεν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς μικρᾶς Ἀσίας, εἰς χωρίον τι, οὐ τὸ δύνομα δὲν εἰζεύρει, καὶ κατ' ἀλλοὺς μὲν ζῇ αὕτη εἰσέτι, κατ' ἀλλοὺς δὲ, καὶ αὐτὴ εἴναι ἡ πιθανωτάτη γνώμη, ἀπέθανεν.» Ωστε, ἀν τοῦτο ἀληθεύῃ, συγχωρήσατε την, φίλε μου, καὶ μὴ ἀνησυχεῖτε πλέον περὶ αὐτῆς. Δὲν αἰσθάνομαι οὐδὲ τὴν δύναμιν νὰ σᾶς συλληπηθῶ. Αἱ φίλαι καὶ αἱ ἐρω-

ΕΠΕΡΑΣΑΝ

Ἐπέρασαν καὶ ἡ γιορταῖς, Χριστούγεννα καὶ Φῶτα,
τὸν "Αη Βασίλην" γιορτά, καθὼς καὶ τὸν "Αη Γιάννην"
καὶ πάλι ὁ Χριστούλης μας, γεννήθηκε σὰν πρῶτα,
καὶ πάλι τὸν βαπτίσαμε ἐκεῖ στὸν Ἰορδάνην.
Νισάρι πιὰ Πανέλληνες, ἡ τόση τεμπελιά,
ἡ τουρταῖς, τὰ Καλλήμερα, τὰ γλέντια, τὰ βιολιά.

Ἐκεῖνο τῶν Ἀγίων μας τὸ φοβερὸ ἀσκέρι
ώσαν ἀκρίδα ἔπειτα ἀπάνω στὴν Ἑλλάδα,
καὶ μᾶς ἀφίνει πάντοτε χωρὶς δουλειὰ στὸ χέρι
πότε "Ἀγίου" ὄνομα, καὶ πότε ἡ λιακάδα.
Τί ὑπέρβολο! ἐδῶ καθεὶς εὐρέθηκε ν' ἀγιάσῃ,
καὶ ὅ τῆλος μόνο ἔγινε γιὰ τὴν ἀδική μας πλάσι;

"Ω σὺ, λιακάδα ποθητή, καὶ σὺ, Ἀγιωσύνη,
ἀφήσατε, παρακαλῶ, τοὺς "Ἑλληνας" ἡσύχους.
Διὸ σεῖς γιὰ τὸν λειψέτε αἴρο τὴν Ρωμηοσύνη,
βεβαιώς τότε ἐγὼ δὲν θέλω μεταξύ στίχους.
Ἀφήσατε ἀπὸ ἐπάνω μας νὰ φύγῃ λίγη ϕώρα,
καὶ τότε ἔναντερχεσθε μὲς τὴν ἀδική μας χώρα.

Βρὲ τὴλε μου, βρὲ Φοῖβέ μου, βρὲ κύριε Ἀπόλλων,
γιατὶ τὸ ζηλευτό σου φῶς ἐδῶ νὰ συγκεντρώνῃς;
ஓ! χύσε τὰς ἀκτίνας σου στὸν παγωμένον Πόλον,
καὶ ἀς γίνουμε κι ἐμεῖς γωνιὰ κατεψυγμένης ζώνης,
νὰ πήξουν τὰ πελάγη μας, νὰ πήξουν τὰ νερά μας,
ἄλλα νὰ πήξουν μὲς αὐτὰ καὶ τὸ ἀπηκτα μυαλά μας.

Σύρτε καὶ σεῖς ἀπὸ τοὺς Ρωμηούς, κορμὶς τρισαγιασμένα
τὸ ὄνομά σας ἀς γραφῆ κι' εἰς ἄλλα καλανδάρια.
ἔμεις νὰ ἔχουμε πολλούς, κι' οἱ ἄλλοι οὔτε ἔνα;
ἀπὸ τὰ φιλιά μας χόρτασαν τὰ θεῖα σας ποδάρια.
Ἄπο ἀγίους πληρυμούρει ἡ κάθης ἐκκλησιά....
ὦ! ἀς γενοῦν κι' οἱ "Ἄγιοι" μὲς ἄλλους μοιρασιά.

Πηγαίνετε εἰς τὸ καλὸ, ἀγαπηταῖς μας Σχόλαις,
ἐφάγαμε καὶ πιξαμε μὲς ἀξένοιαστη γαλήνη,
καὶ τώρα ἀς δουλέψουμε μὲς ζῆλο σλοι κι' δλαις,
νὰ δοῦμε κι' η πολιτικὴ τὸ διάβολο θὰ γίνη!
Θὰ πέσῃ κι' η Κυβέρνησις, ηθὲ νὰ στέκη ντούρα;
ὦ! Ἐλα, ἀρχίσε, Βουλή, ν' ἀρχίσῃ κι' η μουρμούρα.

Σουρῆς.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐπιτροπὰς συνέστησεν ἡ ἀντιπολίτευσις διὰ νὰ κανονίσωσι τὰς εἰσακτέας οἰκονομίας ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῆς Κυβερνήσεως· ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι δὲν ἀρκοῦσιν αἱ πέντε ἢ ἔξι ἐπιτροπαὶ αὐτῆς· καθηκὸν ἔχει νὰ οἰκονομήσῃ καὶ ἀλλα πολλὰ κακῶς κείμενα παρὰ τὴν Κυβερνήσει καὶ τοῖς φίλοις αὐτῆς; Διὸν τῆς διορθώσεως τῶν δποίων θὰ εὑρίσκη πάντοτε ἐνοχλήματα εἰς τὴν πορείαν της. Ἀνάγκη θένει νὰ συστήσῃ καὶ ἄλλας ἐπιτροπὰς, αἱ δποίαι νὰ συσκεφθῶσι περὶ τῶν εἰσακτέων οἰκονομιῶν εἰς τὰς ἀμειλίκτους εὐησθολγίας τοῦ Καλλιγᾶ, εἰς τὸ αὐθαδες ἐξάπλωμα τοῦ Ράλλη ἐπὶ τοῦ

μέναι παρέργονται, φίλε μου, καὶ αἱ ἀναμνήσεις, ἀς καταλείπουσιν ὅπισθέν των, συσσωρεύονται ἐν τῷ μνήμῃ, δπως τὰ κόκκαλα ἐν τῷ κοινητηρίῳ, καλύπτούσαι καὶ ἐπιπροσθούσαι ἀλλήλας. Ἀγνοῶ δὲν τὴν ὑμετέρω μνημονικῆν ὑπάρχει ἀρκοῦσα τάξις καὶ διευθέτησις, ὡστε νὰ διακρίνητε ἀνάμνησιν ἀπὸ ἀναμνήσεως, συνείροντες αὐτὰς εὐκρινῶς. Τὸ κατ' ἐμὲ, εὐγνωμονῶ πρὸς τὴν φύσιν ὅτι δὲν μοὶ ἐδώκεν ἀρκοῦσαν μνήμην. Φρονῶ δὲ ὅτι ἡ καλὴ μνήμη ὀφείλει νὰ εἶναι καλὸν χωνευτήριον, ὡς δ στόμαχος, ὅστις δέχεται παντοῖα ἐδέσματα, χωρὶς νὰ ἐνθυμῇται τὰ εἰδὴ αὐτῶν. Αὗται εἶναι αἱ παραμυθίαι, ἀς εἶχον νὰ σᾶς ἀποτείνω.

Περιμένω ἐπιστολὴν σας εἰς Πάτμον, δπου θὰ ἐπανέλθω μετ' ὀλίγας ἡμέρας. Σκοπῶ νὰ ἀσκήσω προστηλυτισμὸν παρὰ τοῖς κατοίκοις αὐτῆς. "Αν κατώρθουν νὰ πείσω τινὰς αὐτῶν νὰ στασιάσωσι κατὰ τῶν καλογήρων! Μὲ κατέλαβε μανιώδης ἐπιθυμία νὰ κατακτήσω τὴν νῆσον ταύτην. Εἰ δὲ μὴ, εἰς οὐδὲν ὡφελῶ.

Σοῦ ἀσπάζομαι τοὺς δύο ωραίους δρόμους.

Καικιλία.

Κατεσκεύασε δὲ ἄλλην ἐπιστολὴν, πολὺ μακροτέραν, καὶ τὴν ἐπεμψε πρὸς τὸν Μάρκον Σανοῦτον.

Οὗτος δὲ τὴν διηλθε δἰς δλην, μετ' ἄκρας προσοχῆς, καὶ ἐμεινεν ἐπὶ πολὺ σύνουσι.

Εἶτα δὲ ὑψώσε τὸ βλέμμα πρὸς τὸν κομιστήν.

— Τίς σοὶ ἐδῶκε τὸ γράμμα τοῦτο, φίλε μου; τὸν ἥρωτον;

— "Η κυρία Καικιλία, ἔξοχώτατε.

— "Η ίδια;

— "Η ίδια.

— Ο Σανοῦτος ἐσκέφθη πάλιν.

— Καὶ σοὶ παρήγγειλε νὰ μοὶ τὸ φέρης;

— Ναι, ἔξοχώτατε.

— Μὲ τὶ πλοϊὸν ἥλθες;

— Μὲ τὴν σαλούπαν τῆς κυρίας Καικιλίας.

— Ηστα πλοῖα ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν της αὐτή;

— Δύο. Τὴν γαλέραν, καὶ τὴν σαλούπαν, μὲ τὴν δποίαν ἥλθε.

— "Αλλ, εἰζευρες ὅτι εἶμαι εἰς τὴν Σαντορίνην;

— "Εσυμπέρανα, ὅτι αὐτὸς ἥτον φυσικὰ δρόμος τῆς ἔξοχότητός σας.

(ἀκολουθεῖ)

Μποέμ.

Ὄς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, ἡ γυνὴ ἡτις εἶχε γράψει τὴν ἀνωτέρω ἐπιστολὴν, ὡς πρόσχημα καὶ ὡς δέλεαρ μόνον εἶχεν ἐπιδείξει πρὸς τὴν μοναχὴν Ἀγάπην τὸ ἐπιστόλιον, δπερ ἔγραψεν ἐνώπιον αὐτῆς, ἀλλὰ δὲν προτίθετο νὰ τὸ πέμψῃ.